

A nép ellensége a Jókai Színházban

2017. január 31., kedd 08:58 | ÚJ SZÓ ONLINE

KOMÁROM | Ibsen drámáját Koltai M. Gábor rendezésében február 3-án mutatja be a Komáromi Jókai Színház.

Egy kisvárosi orvos rádöbben, hogy a helyi fürdő forrásai mérgezettek, és látogatóit súlyos fertőzés veszélyezteti, hacsak nem építik át a fürdőt ellátó vízvezetékrendszert. A fürdő azonban a város legfőbb bevételi forrása: erre épül a lakosság nagy részének jövedelme és a helyi politikai elit hatalma. Az átalakítások sok pénzbe kerülnek, ezek végrehajtásához be kéne zárni a fürdőt, ami a nyári szezon és a választási kampány küszöbén képtelenségnek tűnik. A várost vezető polgármester ráadásul az orvos testvére, aki a fürdő megépítésekor az olcsóbb megoldást választotta – ha fény derül a tévedésére, az biztos vereséggel jár a közelgő választásokon. Doktor Stockmannak, ha ki akar állni a szakmai igazság mellett, nem csak saját testvérével kell szembeállnia, de az anyagi biztonságot féltő családjával, és szép lassan az egész várossal.

Ibsen 1882-es darabját egy újságban megjelenő rendőrségi hír nyomán írta. Hasonló, korrupciós ügyek hírével naponta találkozunk a médiában. De mi áll egy tényszerű történet mögött az emberi viszonyok szintjén? Milyen a hatalom

természete? Mi az igazság, amikor azt egymásnak ellentmondó tényezők alakítják? Ibsen drámája azzal az általános, mégis éles kérdéssel szembesít, hogyan érdemes élnünk.

Koltai M. Gábor, az előadás rendezőjének gondolatai:

A darab 1882-ben született. Ma már mások a fogalmaink a korrupció működéséről és a városi, állami (vagy nemzetközi) szintű hatalomtechnikákról. A politika és a sajtónyilvánosság hasonlóan feszül egymásnak vagy fekszik össze, mint 1882-ben, de másképpen értesülünk róla; az elhallgatásra ítélt ügyek (a legkülönbébb összeesküvéselméletekkel összekeveredve) előbb-utóbb felbukkannak az interneten, a mozifilmek és a tévésorozatok pedig minden színdarabnál részletesebb képet festenek a korrupció és a politikai manipulációk természetéről - miközben réges-rég cinikus meggyőződésünké vált, hogy semminek nincs semmilyen következménye, a „demokrácia” címkéje alatt úgymint mindenki azt tesz, amit akar, amíg van elég pénze és hatalma érdekei érvényesítéséhez.

Miről szólhat ez a 19. századi történet egy megváltozott világban? Mindenekelőtt arról, hogyan veszünk részt a mindenkori rendszerben, és mivé változtatnak minket percenként meghozandó döntéseink. Meddig megyünk el igazságunk védelmében? Hol végződik a szakmai hitelesség vagy éppen a közérdek pragmatikus képviselője, és hol kezdődik a horzsolts önérzet háborúja saját integritása védelmében? Haszonélvezői vagyunk a hatalomnak, harcos ellenzéke, vagy épp azzal hengegünk, hogy nem érdekel minket a politika, de mindegyik szerepben döntéstől döntésig éljük az életünket, ehhez igazodva rendezzük újra és újra a számunkra meghatározó értékeket, szakma, család, előrejutás, morál, nemzet fogalmait. Már túl vagyunk azon az életkoron, amikor azt hisszük, ezek a fogalmak kompromisszum nélkül összeegyeztethetők, megéltük az illúzióvesztés, a fiatalkori ideák megfakulásának pillanatát, már nem vagyunk olyan biztosak abban, hogy az az ember vagyunk, akinek annak idején látni szerettük volna magunkat. A gyerekeinkre gondolunk, akik még előtte vannak ennek a pillanatnak; arra hivatkozunk, hogy nekik építjük a jövőt, olyan felnőttek próbálunk lenni, akik majd mintaként szolgálnak számukra, és persze szeretnénk őket anyagi biztonságban tudni. Látjuk, hogy ezek sem mindig összeegyeztethető fogalmak, és itt is döntéseket kell hoznunk.